

Izhaja
vsak drugi in četrti
četrtek v mesecu.

Naročnina
stane

80 kr. na leto.

Posamezne številke
se dobivajo po 5 kr.

GLASNIK

Naročnino in dopise
pošiljajte uredništvu
»Glasnik«
Cesta v Mestni Log 4.

Oglasila

delavcev, ki nimajo
dela, ali delo-
dajavcev, ki iščejo
delavcev, se vspreje-
majo zastoj!

Krščanski delavci, združite se!

Štev. 24.

V Ljubljani, 28. oktobra 1897.

Letnik III.

Letošnje nesreče in državna pomoč.

Letošnje poletje, koncem meseca julija, je prihrula grozna povodenj in je po Češkem, Moravskem, Dolenjem in Gorenjem Avstrijskem, Solnograjskem, Šleziji in v nekoliko tudi na Štajerskem napravila ogromno škodo. Mnogo zemljišč je za več let opustošenih; mostovi in jezovi so podrti, ceste in železnice so razrušene; železnice, ki je vozila v Aussee, sploh ni več; na stotine hiš je voda vzela ali podrla. Saj je n. pr. v Oberndorfu na Solnograjskem voda segala v drugo nadstropje. Vsa škoda znaša krog 30 milijonov goldinarjev.

Ta povodenj nam v mnogih ozirih spričuje kratkovidnost naše države. Če bi se bile o pravem času vredile reke in hudourniki, če bi se bilo pazilo na to, da se pogojzde hribovja in da se zabrani kruto izsekavanje, bi ne bila v takem obsegu nesreča mogoča. Opustošeni kraji in stradajoče ljudstvo je živa priča, kako grozovito gospodari kapitalizem. Brez srca za sedanost, uničuje tudi srečo v bodočnosti. Izsekani gojzdi se strašno maščujejo, zanemarjena skrb za blagor kmečkega stanu govori ob tacih prilikah prokletstvo nad liberalnim, kapitalističkim gospodarstvom, ki daje sebičnosti pravico, izrabljati ljudi in natoro, brez brige za splošnosti škodljive posledice.

Vrh tega sta napravila dež in toča tudi v drugih deželah veliko škodo: v Bukovini, Galiciji, na Tirolskem, v Dalmaciji, na Primorskem in tudi na Kranjskem.

V tacih slučajih mora pomagati država. In zato je tudi vlada predložila državnemu zboru načrt zakona za podporo.

Prvotna svota je bila premajhna; zato jo je na splošno željo vlada zvečala skoraj za 1 milijon goldinarjev, tako da se sedaj blizu 9 mil. glđ. porabi za poskodovane kraje.

Ko se je v proračunskem odseku obravnavala ta zadeva, je dr. Krek poročal o kranjskih in na prošnjo poslanca dr. Gregorčiča tudi o primorskih zadevah. Ker zadeva ta stvar vzlasti delavske stanove, zato po večjem priobčujemo njegov govor:

»Po moji sodbi ni umestno, da se tu kosamo, kdo more izkazati večjo škodo v deželi, ki jo zastopa. Če pa že mora biti, sem pa v neprijetnem položaju, da ni

sem poslednji. Načela, po katerih merim potrebo kakega kraja ali dežele, ki jo je zadela nesreča, in državno dolžnost, da pomaga, so ta le: 1. Značaj potrebe sam na sebi. Škoda je lahko velika, a potrebe nobene. Bogatini ložje vtrpe tisočake, nego reveži krajcarje. Potreba je tam, kjer so zadeti reveži, kjer je nevarnost, da se ne prične lakota in z njo kužne bolezni. 2. Dozdanja državna skrb za tiste kraje. Če je država zanemarjala kako deželo, ki bi bila morda z njeno uspešno podporo lahko prebolela tudi večjo nezgodo, če ni skrbela za pogojzovanje in za vredbo rek, potem je tembolj dolžna, poseči v svojo zakladnico. Saj povračuje le nasledke lastnega greha. 3. Kraji, kjer ni mogoče zaslužiti si denarja, kjer ni obrta, se morajo posebej upoštevati. 4. Ako je dežela revna, da se ne more ne od deželnega zastopstva, ne od zasebnikov pričakovati podpore, mora prispeti država na pomoč.

Po teh načelih opozarjam na ponesrečene kraje v svoji domači deželi: 1. Krški, litijski, črnomaljski in kočevski okraj, kjer je letos pobila toča, so prav posebno nesrečni okraji. Leta 1891 je povodenj gospodarila v krškem okraju, leta 1892 toča v krškem in črnomaljskem, leta 1894 povodenj v kočevskem, krškem in črnomaljskem (dne 16. maja), leta 1895 po celi Dolenjski izredno slaba letina, leta 1896 je v krškem okraju toča uničila nove trtne nasade; to leto je bil hudo prizadet tudi litijski okraj. Skrajna revščina vlada vsled tega vzlasti v črnomaljskem in krškem okraju. Kmetje so do viha zadolženi; up na žetev jim je splaval po vodi. Sadna drevesa in trte so za več let uničene. Škode je gotovo, če vračunamo splošno gospodarsko oslabeledost, nad pol milijona goldinarjev. Kakšna je revščina že sedaj, izpoznate lahko odtod, ko n. pr. nekdanji trdni gospodarji iz črnomaljskih poškodovanih občin sedaj od hiše do hiše beračijo. Kaj bo še le po zimi, kaj spomladi?

Kruh je po teh krajih redka sladčica. Krompir jim je skoraj jedina hrana. Hujše nego je, skoraj biti ne more. Lakota že sedaj sili med nje; bolezni gotovo ne izostanejo, če se brž in izdatno ne pomaga. 2. Našo deželo je zanemarjala država. Dasi so naši poslanci storiili svojo dolžnost, je večkrat država pustila te okraje brez pomoči. L. 1891. nista dobila poškodovana okraja črnomaljski in krški nobene podpore; tudi l. 1896. je

vlada prezrla krški okraj, med tem ko je ravno tako poškodovani breski okraj na Štajarskem dobil znatno svoto. V podporo proti trtni uši pade le malo za naše kraje. Prašičja kuga na Hrvaškem jemlje ubogim ljudem mnogo zaslužka. V vseh teh zadevah ima država mnogo na vesti. Gozdi na Gorjancih se sedaj izsekavajo in s tem se pripravljajo nove nesreče. 3. Denarja ni ljudem nikjer mogoče dobiti. Večina prizadetih nima nobenega obrta; črnomaljski okraj je v tem oziru najslabši. Zadnje količe v hosti poseka kmetič, da jih proda in si kupi najpotrebnejšega živeža. 4. Kranjska dežela se krvavi vsled potresa. Od nje ni pričakovati pomoči. Zato je dolžna država tem vspešnejše v pravem pomenu omogočiti obstoj ubogim ponesrečencem. Pri tej priliki omenjam še neko drugo zadevo, ki se ne tiče letošnje elementarne nezgode, marveč ki je v zvezi s strašnim potresom, ki je l. 1895. obiskal kranjsko deželo in zlasti njeno glavno mesto. Ta rana je še odprta. Hišni posestniki v Ljubljani gredo vedno bolj navzdol. Tu ima država važne dolžnosti, o katerih bomo kranjski zastopniki še posebej govorili. Kreditna zmožnost je opešala pri naših trgovcih in obrtnikih. Neprimerna draginja je posledica tem razmeram. To draginjo priznava tudi država, saj je do letos dajala zavoljo tega ljubljanskim uradnikom potresno doklado. — Neizbrisna krivica pa je, da je pri tem prezrla najnižje in najpotrebnejše ljudstvo, ki je v njeni službi. Delavci v tobačni tvornici, pri železnici, pisarji in nižji uslužbenci sploh niso prejeli od države niti letos niti vlani ničesar. Potreba je pri njih stalna. Ljubljanski mestni fizik je za lansko leto kot glavni vzrok pogostne jetike in drugih nalezljivih boleznij navedel slaba stanovanja. Saj delavec niti pri najslabšem stanovanju in najubornejši hrani v Ljubljani pri sedanjih plačah ne more izhajati. Krivica, ki se je dozdej godila, naj se vsaj deloma popravi pri delavcih, ki so v državni službi. V tem smislu prosim visoki odsek, naj vsprejme resolucijo, ki sem jo stavil že v pododseku. V imenu svojega tovariša, ki je sedaj ravno zadržan, opozarjam tudi na Primorsko. Pojasnilo k vladni predlogi našteva Primorsko med manj prizadete dežele. In vendar je v Istriji mnogo mnogo občin, kjer preti najhujši lakota. Toda kdo se briga pri nas za Primorsko! Nujno moramo zahtevati, da se poizvedbe o Primorskem izpopolnijo in da se izdatno pomaga trpečim prebivalcem. Hudourniki in reke čakajo tam zastoj svoje uredbe in tudi za druge splošno koristne zgradbe se država dozdej nič ne meni. Zato prosim, naj se vsprejme resolucija, ki obsega navedene te točke. Sicer pa le želim, naj bi se naše posvetovanje hitro izvršilo, ker vsako zavlačenje zvišuje revščino v ponesrečenih krajih.

Osemurno delo in socijalna demokracija.

»Slovenec« je prinesel zadnji čas pomenljivo presenetljiv članek o osemurnem delu. Popisuje namreč izjavo staroste in voditelja nemške socijalne demokracije o tej zadevi.

V »Neue Zeit« izjavlja prvak Bebel, da je nemogoče izvesti splošno osemurno delavnik.

Ta izjava je velepomembna, ker nam v najsvetlejši luči kaže, da židovsko-socijalnodemokratski voditelji vodijo delavce v resnici za nos. Soc. dem. kongres v Parizu je l. 1889. bombastično proglasil praznovanje prvega majnika v vidno zahtevanje osemurnega delavnika. Osemkrat gnali so že soc. dem. judovski voditelji svoje verne ovčice praznovat ta dan, v javno in odločno zahtevo osemurnega delavnika. Osemkrat so ti voditelji na dan prvega majnika strigli svoje ovčice s tem, da so pobirali od revežev za razne fonde, ki se po večini stekajo v njih žepe. Osemkrat so pobirali davek od piva, koje so popili za osemurni delavnik navdušeni delavci prvega majnika. Osemkrat so vrgli ti brezvestni agitatorji na stotine in stotine družin v največjo revščino, ker so očetje, meneč koristiti svojemu stanu, šli praznovat prvi majnik, pa so s tem zgubili delo in zaslužek. Osemkrat so se polnile ječe z onimi delavci, ki so protizakonito prvega majnika popustili delo. Toda kdo prešteje vse žrtve družinskih očetov, — delavcev in solze njihovih žen in nedolžnih otročičev, ki so vsled tega trpeli in še trpé najhujše zlo — lakoto in pomanjkanje. Ali je mogoče, da bi bile te ogromne žrtve zastoj? Avgust Bebel s svojo izjavo pravi, dà. Ali se ne pravi to na najpodlejši način igrati se z ubogim delavcem? Ali naj še kdo veruje, da so imeli voditelji soc. dem. kdaj resno voljo boriti se za osemurni delavnik? Ali naj kdo veruje, da pred osmimi leti niso imeli tega prepričanja, katero je sedaj jasno povedal Bebel? Ali naj kdo veruje, da se soc. demokratični voditelji res osebno boré za zboljšanje delavskih razmer?

Vzemite jim njihove mastne dohodke, katere imajo od svoje »agitacije« ali če hočete »dela«, videli bote, da vas vsi pusté na cedilu in da ne bode imel noben več besede za vas. Saj to je izjavil tudi Bebel na nekem strankarskem shodu. Rajši zbouržoazijo, kot »delati« za manjšo plačo. Vsak delavec, posebno po rudnikih in tovarnah, si želi znižanja delavnega časa; ta želja je tudi povsem opravičena. Jud špekulant, kateremu je le za njegov žep, izrabi vse, karkoli vé da mu prinese kaj dobička. Tako so izrabili brezvestni judovski socijalnodemokratični sleparji tudi opravičeno delavsko željo po osemurnem delavniku v svoje sebične namene. Pridobili so si s to agitacijo na tisoče privržencev, ki so v dobri veri, koristiti sebi in svojim naslednikom, redno donašali socijalnodemokratičnim voditeljem — sleparjem stalni davek, da so ti redili brez dela svoje trebuhe, pohajkovali po leti po raznih kopelih in letoviščih, kupovali posesti in krasne vile, kjer s svojimi rodbinami ob krvavih delavskih žuljih živé po knezje. Takim hijenam v človeški podobi, ki so toliko poštenih delavcev s hujskanjem pahnili v največje gorje, — samo da je neslo njim, naj veruje kak le količkaj misleč delavec? Ne, to ni mogoče! Kdor ima pa tako omejeno pamet, da je dosedaj verjel socijalni demokraciji pod judovskim vodstvom, naj mu Bebelova izjava

odpre oči. Komur pa še to ni dovolj, temu potem ni pomagati. Krščanstvo nas uči biti pravičnim in nam prepoveduje krivico, zato moramo zahtevati, da se za delavski stan izvrši dejanje pravičnosti. To se pa ne more tako kmalu zgoditi, ako bodo delavci sami podpirali tiste, ki so njim samim najbolj krivični in pravice niti poznati nočejo. To so judovski soc. demokratje — šiba božja sedanjega časa.

† † † krščanski socialist.

Naša organizacija.

Shod v Kamnigoricu. Ljudski shod, katerega je sklicalo slov. katol. delavsko društvo v nedeljo 26. sept. v Kamnigoricu, se je obnesel prav sijajno. Prijetno jesensko solnce, še več pa sv. maša, katero je imel veleč. g. dr. Krek ob 10. uri, privabila je veliko ljudij k shodu. Delavski prijatelj, naš g. poslanec se ni ustrašil daljne poti z Dunaja, da je le mogel izvršiti svojo sveže dolžnost, poročati volilcem svojim. Zato mu srčna hvala za res veliki trud! — Shod se je začel ob treh popoldne na prostornem vrtu g. Kappusa, ki je bil izvoljen predsednikom, veleč. g. župnik Verbajns pa podpredsednikom. Prvi jame govoriti g. dr. Krek in sicer o državnem zboru; popiše čudne razmere, ki viadajo v ti hiši. Slovenci na Koroškem in Primorskem nimajo nič pravic, tako da vedno Avstriji zvesti Primorci govoré, da so gotovo prodani laški državi, ker v Avstriji se jim ne more tako goditi. Od drž. zbora ne moremo nič pričakovati. Spoznajmo že vendar, da od zgoraj ne bomo dobili nič. Nočejo nam dati pravičnih postav, ne spolnujejo jih sami, kakor da bi ne bile postave za vse! (Dvoboj!) Za soc. reformo moramo sami delovati, ljudstvo probujati. Govornik pojasni še svoj predlog o zavarovanju za starost med glasnim pritrjevanjem navzočih. — Drugi govornik, g. Jakopič, našteva sovražnike delavcev: lakoto, bolezní, zlasti jetiko, pojasnuje naša zahtevanja gledé bolniških blagajn in zdravnikov, kar naj bi prevzela država v oskrbovanje. Bolni delavec mora vsaj toliko dobiti kakor zdrav, dalje dobra zdravila, podporo, če je bolna njegova družina. Vse to pojasnuje z vzgledi. Če hočemo kaj doseči, združimo se. Naj zavlada med delodajalci in delavci stero, po liberalizmu izpodrinjeno načelo prave krščanske ljubezni, po kateri smo si vsi bratje, sinovi istega Očeta! — G. Gostinčar pojasnuje propad domače obrti, ki izvira iz svobodne konkurence, katero je proglasil lažnjivi liberalizem. Zato snujmo zopet zadruge! Soc. demokratje nam ne morejo nič pomagati, ker imajo za voditelje žide-liberalce, ki hočejo iztrgati iz src bednega delavca svetinji, vero in narodnost. Odkod se tako bogaté ti judje? Ali ne iz krvavih žuljev ubogih zaslepljenih delavcev? Ravnajmo se po načelih »Glasnikovih«! Ko se je odobrila še resolucija o podpiranju žel. obrti, zaključí predsednik shod s trikratnim »živio« na papeža in cesarja. Da so gg. govorniki govorili vsem obilo navzočim prav do srca, pričalo je navdušeno odobravanje, bodisi med govori ali po govori.

Bog daj tudi dejanj, ki naj pomagajo revnim kovačem do zaslužka, vrednega nadčloveškega napora. Idi in stori vsak to, kar je slišal v res lepih besedah na shodu. To bode najlepše plačilo trudu mož, ki neustrašeno širijo krščanske ideje med našim ljudstvom.

Iz Idrije. Čudite se gotovo dopisom iz našega mesta. Nikdar se ne oglasimo, da bi poročali kaj veselega, vedno in vedno se le pritožujemo. Žal, da tudi danes ni Bog si ga vedi kaj prijetnega. Zaselila se je k nam zopet huda vročinska bolezen. Pobira najkrepkejše, obiskuje pa tudi slabotne otroke. Domača zdravnik sta komaj zmagovala, a čast njih delu. Trudila sta se pošteno. Bolnih je bilo že kakih dvajset, ko so posegla oblastva vmes. Sedaj je predmestje ob tvornici, tako imenovano »Brusovše«, kjer bivajo sami rudarji, vse okuženo. Nad 30 bolnikov že imamo. Najhujše je v poslednji erarični rudarski hiši na Brusovšu. Pobrala je smrt tam do danes že dve 18letni dekleti, za smrt nevarnih bolnikov je pa že 10 iz te hiše, mej temi štirje čvrsti mladeniči. Razširjena pa je bolezen tudi po drugih krajih, zlasti posega sedaj po Leopoldovem predmestju. Grozno je, kako zdela bolnika. Dostikrat je odvisno od četrt ure, ali ga dobi duhovnik še pri polni zavesti. Cele poldneve pred smrtjo odpovedo udje in glas bolniku. — Kako je nastala bolezen? Kakor pred leti, sodijo komisije. Ko je bila tedaj vročinska bolezen, zasula jo je takoj voda studenčnica. Voda »tomnica«, katera je dotlej veljala za izborna, obsojena je bila. Cele stotake je požrlo analizovanje raznih studencev; poslali so vode raznih idrijskih studencev, našli niso ničesar! »Tomnica« še vedno teče, še zmiraj jo pijemo. Te dni je odkrila komisija zopet skrivnost: Voda je zakrivila to bolezen. Obsodili so »bezeljačko«, katero so pili ljudje leta in leta kot najboljšo. Tako se »nevedno« ljudstvo moti! Upamo, da se izpolni sedaj tudi želja nekoga, ki je rekel, ko so zaprli studenec: Čast bodi Bogu, da zabijejo kmalu vso vodo, potem nam gotovo prično točiti vino! — Vzrok bolezní je bil najden. Logaški okrajni zdravnik je bil tako srečen, da je to iztaknil. Kako pa bolezen sedaj odpraviti? Prišla je nova komisija, in glejte, uganila je tudi ta pripomoček! »Bolnike je prenesti v rudniško bolnišnico, da bodo ločeni od zdravih!« To je bil moder ukrep tujih gospodov. Kaj zato, ako je bolnišnica le za kakega ponesrečenca pri delu prirejena. »Hujše ni moglo biti tedaj, ko so morili na Herodovo povelje v Betlehemu otroke,« rekel je postaven možak. In res strašno je bilo. Ni čuda, ako nižji stanovi zaidejo v socializem, ko se tako surovo ž njimi ravna. Trd sem, toda ta prizor me je pretresel. Ravno so se pogrebci pripravljali, da prenesó v mrtvašnico umrlo 18letno dekle, ko pridejo drugi nosilci z nosili, da preneso bolnike v bližnjo bolnišnico. Obleči siromakov ni bilo časa. Iz gorke postelje sli so s slabo zavitimimi reveži na cesto; tu jih je pozdravil mrzli veter, v bolnišnici pa so prišli v nezakurjeno sobo. Tako je oblast pritiskala, naj se bolnike pač hitro prenese, da v bolniški dvorani niti zakurili še niso. Nič čudnega, da so se bolniki prehladili in bili slabši. Kajpada, saj

so prenašali siromake! Kaj zato, ako jih je nekaj manj! In koliko smo bili sedaj na boljšem? Sedaj je komisija se le videla, da ni primerne kuhinje. Kuhalo se bode pač, kakor doslej, tudi zanaprej doma. Prej, ako je mogel kdo kaj povziti, je dobil vsaj gorko, sedaj — Postelj ni v bolnišnici, rjuh tudi ne in druge oprave — kako dobro, da jih imajo bolniki doma. In zopet je v bolnišnici domače trpelo: vso opravo so morali dati starši. Najlepše je pa se prislo: bolnišnica je bila premajhna za toliko bolnikov! Niti jedne okuzene hiše niso prav izpraznili. V poslednji rudniški hiši sta ostala še dva bolnika in tako dalje... Ukrep komisije je bil ponesrečen. S takim ravnanjem se kuri le sovrašтво do gosposke. Potem se bodo pa vpraševali: Od kod je toliko socialistov? Ne, tako ne ravnajte s siromakom, potem si ga ne boste odtujili. Konec mostu pri Svetem Križu je uradniška hiša, in v njej leži že dolgo mlad bolnik. Zakaj pa tega niso silili v bolnišnico, ko je vendar ona hiša javna in prihaja dan za dnem mnogo ljudstva vanjo? Ne, delavci nismo slepi; pristranost nas boli... H koncu omenjam se, kaj se govori po Idriji. Reklo se je baje nekemu očetu - rudarju, da ne bode smel na delo, dokler bode v njegovi hiši bolezen, kakor tudi drugi ne, ki bodo imeli takega bolnika doma. Ako je to res, česar pa ne verjamem, vprašam, od česa naj živimo: bolnika naj imam doma, pa še na delo naj ne smem? Potem pa siromaku raje precej zadržnite vrv za...!

Pravica.

Shod v Sv. Križu pri Litiji. Dne 3. oktobra popoldne ob 3. uri je napravilo slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani pri nas zanimiv javen shod, katerega se je udeležilo nad 400 poslušalcev. Tacega shoda sploh še tukaj ni bilo; ta shod pa je bil na prostem pred cerkvijo, torej vsem dostopen. Prislo je tudi nekaj mož z Dol, potem iz Št. Ruperta in Čateza. Ob 3. uri otvori shod podpredsednik slovenskega katoliškega delavskega društva v Ljubljani, gospod Jakopič, in predlaga za predsednika današnjemu shodu gospoda kaplana Janeza Pristova, ki pozdravi navzoče, se jim zahvali za izvolitev, kratko pojasni, kaj bodo slišali, in da besedo prvemu govorniku gospodu Gostinčarju, ki govori, kako so bili včasih razni delavski stanovi, namreč kmečki, obrtni in delavski stan, organizovani, a sedaj da so vsi razdvojeni. Ves družabni organizem je razdružilo in razdvojilo liberalno načelo, ki je obljubljalo narodom napredek, svobodo. Da, svobodo, brezmejno samo za jedne vrste ljudij, za kapitaliste. Liberalno načelo je ločilo ljudi v dva tabora, v enem je nekaj milijonarjev, v drugem so pa milijoni nemaničev. V Ameriko izvažljajo naše delavce ondotni velekapitalisti, da jim ceneje delajo in tako žito lahko ceneje prodajajo; kapitalisti si polnijo žepe z žulji ubogega delavca. Liberalizem torej ne more rešiti zamotanih socialnih razmer, ker le uničuje in gladi pot kapitalizmu. Ali bodo pomagali delavskim stanovom socialni demokratje? Ne! Govornik opiše na kratko, kaj so sociji. Pravijo, da bodo pomagali kmetu. Le pogledjte, kako bodo pomagali, ker uče, da človek izhaja iz opice. Socialna demokracija taji to-

rej Boga, ki je človeka ustvaril, je torej popolno brezverska, ker potem bi bil človek le bolj razvita žival. Nadalje vodijo socialne demokrate judje, kateri nič ne delajo, le z dobičkom si polnijo žepe. Jud še nikdar ni nikoli kristijanom kaj dobrega skazal, ampak jih samo goljufa in izžema. Ker torej niti liberalci niti judovska socialna demokracija ne more pomagati delavskim stanovom, zato se treba združevati. Govornik toplo priporoča kmetijske zadruge in razjasni njihov pomen, da namreč ljudje naravnost kupujejo in pridelke prodajajo brez mešetarjev ali agentov. Zato treba volilcem izrabiti poslance, jim povedati svoje želje in težnje. Na Dunaju je malo poslancev, ki bi resno hoteli delati za socialne reforme, jeden teh je gotovo naš dr. Krek. Stavil je ta poslanec v zbornici predlog za preskrbljenje delavcev za starost in onemoglost. Da bi le prodrli; zavladati mora povsod krščansko načelo. Še jedenkrat krepko ovrže nauke socijev, ki pravijo, da je vsa zemlja skupna last vseh in da smo vsi jednaki, in njihovo »prosto ljubezen«. — Drugi govornik gospod Jakopič priporoča najprej zadruge, posebno ker se je sam prepričal o oni v Dobropoljah, katera dobro deluje. Na to vabi s krepkimi in toplimi besedami navzoče, naj pristopajo h »Katoliškemu izobraževalnemu društvu«, ki se je pred kratkim pri nas osnovalo. Nikar naj se ne sramujejo imena katoliško, zakaj le taka društva vspevajo. Združiti se moramo, biti moramo jedini, le tedaj kaj dosežemo, kar pojasni z vzgledi. V daljšem govoru razjasni poslušalcem kratko, kaj je državni zbor, in nastoje razne klube, iz katerih je sestavljen, ki pa vsi tvorijo le dve večji stranki, desnico in levico. Opiše in obsodi obstrukcijo, vsled katere dobri poslanci ne morejo ničesar storiti za zboljšanje delavskih stanov. Razloži razne davke in pravi, da se morajo pravično razdeliti, pogodba z Ogersko se mora pravično skleniti, zakaj zdaj nas Ogri vsako leto za več milijonov opeharijo. Tudi carina z Ogersko naj se pravično napravi. Še jedenkrat prav toplo priporoča, da naj se združijo. — Zdaj poprime za besedo predsednik shoda, gospod Janez Pristov. Omenja obeh predgovornikov, ki sta poudarjala združenje. Tega nam je najbolj treba. Saj vidimo, kako je kmet in obrtnik vsak le sam za-se; da se le njemu dobro godi, za družega se ne briga. Do tega je privedel liberalizem. Popiše liberalce kot sebičneže, ti ovržejo vsako dobro stvar v prid našemu narodu. Vedno kriče in vpijejo: živijo naš narod, a ne delajo zanj, ker mu hočejo počasi in zvito vzeti vero iz srca. Pravijo, da so dobri katoličani, samo ob času volitev in gledé branja časnikov, tu so pa sami svoji gospodje. Omenja govornik, da so se narodnjaki à la Tavčar zvezali z nemškutarji, a še vedno kriče, da so narodni. Dalje opiše socialno demokracijo in posebno ovrže fraze, da bodo vsi jednaki in da bodo svet »zglihali«. — Na to Gostinčar še jedenkrat prav toplo priporoča naše »Katoliško izobraževalno društvo«, kjer se bodo lahko razgovarjali o vsaki reči, predlaga in utemelji sledeče resolucije: »Današnji ljudski shod slovenskega katoliškega delavskega društva pri Sv. Križu pri Litiji se strinja popolno s slo-

vansko krščansko - narodno zvezo, ter isto ob enem prosí, da se pobrine za po toči poškodovane vinorejce, da isti dobé primerno državno podporo.* Druga: »Visoka srednja vlada se pozivlje, da kakor najpreje mogoče predloži državnemu zboru zakon o zavarovanju za starost in onemoglost delavcev v smislu predloga poslanca dr. Kreka.* Tretja: »Visoki državni zbor se pozivlje, da sprejme le tako pogodbo z Ogersko, ki bo de popolnoma pravična obema državnima polovicama.* — Predsednik da resolucije na glasovanje, ki so bile jednoglasno sprejete. Na to vpraša predsednik, ako se še kdo oglasi k besedi. Ker se nobeden ne oglasi, predsednik toplo poslušalcem prigovarja, naj se o tem, kar so slišali, razgovarjajo, da se res zadruga osnuje, pozivlje k pristopu katoliškega izobraževalnega društva in ob peti uri zaključí shod s trikratnimi »Živio klici« na papeža Leona XIII. in cesarja Franciška Jožefa. Po shodu si je veliko poslušalcev ogledalo prostore »Katoliškega izobraževalnega društva« in jih nekaj pristopilo. Shod je bil zelo potreben in zelo koristen, in je upati, da je shod marsikateremu prizgal pravo luč. Omenimo naj še, da je predsednik odposlal na shodu sklenjene resolucije državnemu poslancu dr. Kreku, ki se pritožuje, da ne dobi od volilcev skoro nobenih peticij. Povsod torej naprej za krščansko - socialno probujo delavskih stanov, zakaj zgoraj nimajo ni smisla ne volje za socialne reforme, se rajše z volkom dvobojujejo. Zdrava organizacija je le v ljudstvu, ki je še verno in nepokvarjeno. Na delo torej vsi pravi prijatelji ljudstva. Stojanov.

Iz Kroepe. Blagorodni gospod urednik! Shod, katerega je pri nas napravilo letos slov. katol. delavsko društvo v Ljubljani, ni bil zastoj. To kaže naše konsumno društvo, katero je kmalu po shodu začelo cvesti v pravem pomenu besede. Kako smo se mi tega veselili, vam ne morem povedati; saj smo pa imeli tudi vzrok veseliti se, ker dobivali smo boljše in ceneje blago. Da bi nam pa izginilo vsako veselje, odpustil je neki delodajalec predsednika od dela, meneč najbrže, da bo s tem vso stvar vničil. A kako se moti! S tem je on samo pokazal, da smo stopili kači na glavo, pokazal je, da mu je vzelo to društvo že marsikak krajcar, ki je pa sedaj ostal v naših žepih. Zato se hočemo še bolj poprijeti društva, se z večjo vnemo hočemo delati v njegov prospeh, ker sedaj vidimo, da je društvo le v korist nam delavcem, drugače bi mu namreč gotovo ne nasprotoval nikdo. Zlasti se pa takih korakov ne bojimo, ker v nahujem slučaju bi nam stala na strani naša »zadruga«, o kateri smo prepričani, da nam ne bo nikdar branila si pomagati. Torej v zaupanju na božjo pomoč in pomoč vrlih in poštenih ljudij kličemo vam, ki s takim postopanjem hočete zabraniti dobro stvar: »Le pazite na nas, le kličite gospòsko zoper nas, mi se vas ne bojimo in vstrajali bomo na poti, katero smo nastopili!« Vas pa, ki imate še srce za delavca, prosimo, da nam pomagate pri boju za obstanek! To vaše delo vam bo plačal Bog in naša hvaležnost. Mogoče vam kmalu zopet kaj sporočimo, do takrat vas pa srčno pozdravlja več delavcev.

Železničar.

Znanje voznih cen.

Mnogokrat se bere, pa tudi sliši pritoževanje, da vozne cene pri železnici nejednakomerno preračunavajo. Krivično bi bilo, v tej zadevi vso krivdo zvrčati na železniško osobje. Krivda je v tej reči nekje drugje. Dunajska »Verkehrszeitung« piše o stvari to-le: »Potujoče občinstvo se mnogokrat pritožuje, da železniško osobje nima popolnega znanja o voznih cenah (tarifih). Na posameznih postajah se naredi toliko napak pri preračunjevanju voznih cen, da so nastale kar cele pisarne (in na stotine jih je!), ki živé od tega, da tirjajo od železnic denar, ki se je preveč plačal za voznino. Te pisarne živé torej od neznanja železničnega osobja. Godi se pa stvar tako-le: Agentje potujejo po mestih in trgih, obiskujejo trgovce, kramarje in sploh ljudi, ki imajo opraviti z železniškim transportom, pa jih prosijo, da naj jim izročé stare vozne liste (Frachtbriefe); te potem pošiljajo svojim pisarnam. V teh pisarnah se ti stari vozni listi natančno pregledajo, in če se zapazi, da se je železnici preveč plačalo, pošlje se takoj reklamacija ter se zahteva od železnice, da vrne preplačilo. Potem si pa delé tisto, kar se nazaj dobi, nekaj ima pisarna, nekaj pa trgovec, ki je dal stare vozne liste; časih imata vsak pol, časih je pa pisarna zadovoljna s 25 do 30 odstotki. Kdor se ni sam osebno prepričal, ne bi verjel, da jih je res mej sto voznimi listi po deset do dvajset, v katerih ima trgovec pravico, nekaj nazaj tirjati, in to celo v slučajih, ko se je pri oddaji in prejemu delal račun. Marsikatera teh napak se je morda storila, ker dotični nastavljenec ni imel časa, da bi našel pravo vožno ceno, ali pa da se je v naglici zmotil. Toda v takih slučajih, ko dva računata, jedenkrat, ko se blago oddaja, in potem, ko se izročá, to skoro ni mogoče, da ne bi drugi prišel na napako prvega. Če ne pride, je vzrok ta, ker opusti računanje ali pa ne pozna prave vozne cene. Pač res je, da so vozne cene naših železnic zelo zamotane in se je le težko spoznati pri njih. Železniška oblastva sicer niso dolžna, vsakemu kazati svojo tarifsko politiko, toda podučiti bi morala svoje ljudi, kako treba vozne cene razumeti in rabiti. Poduk o voznini, ki bi ga moral vsak, ki bi hotel biti nastavljen pri transportu blaga, dobiti in dostati, bi izdatno koristil, občinstvo pa ne bi imelo več vzroka, pritoževati se čez nastavljence in upravo. Nastavljenec mora vedeti vselej pravi odgovor, ako ga občinstvo vpraša glede voznih cen, ne sme pa se goditi tako, kakor je sedaj v navadi, da se na postaji dobi stalni odgovor: »Glede voznih cen Vam bo pojasnil najbolje speditér ali pa pisarna za reklamacije.« Ali si ne bo občinstvo ustvarilo čudnih pojmov o strokovnem znanju železničarja? Gotovo je, da se dobé magacinski uradniki, katerih vednost ne sega dalje, ko do dunajske zvezne železnice, vse drugo jim je neznano. Žalostne so take razmere in nikakor ne delajo časti našemu poklicu. Da pa vladajo take razmere, krive so le uprave, ki so

voznino tako zamotale, da se v tej zadevi spoznajo le še odvetniki tarifskih pisarn, kakor Herold, Kalkulator i. dr. Kaj je treba tega, da se cela druhal takih agentov dobro redi, ki iščejo starih vozni listov ter stikajo po njih, kje bo kakšna napaka? Da, tako daleč pršla je ta reč, da ti agentje že kar naprej poznajo vrednost vozni listov, namreč za svoj žep; kjer so namreč bolj nevedni računarji, tam, pravijo, se dobi za nas boljše blago (večkrat do 20 odstotkov napak), kjer so boljši računarji, so pa vozni listi manj vredni, se vé, ker manj dobička nosijo lačnim pisarnam. Čudno je to, da vozni listi postaj Trst, Matzleinsdorf in Gradec nimajo dosti vrednosti za agenta, ki preži na stare vozne liste. Zakaj? Na teh postajah so stalni računarji, ki vsa dolga leta svoje službe prežive na jedni in isti postaji, v jednem in istem ekspeditu, pa so si sami z lastno spretnostjo in pa s pomočjo spediterjev in trgovcev pridobili dobro praktično znanje vozni cen. Pravo slast pa ima tarifér (agent) nad vozni listi takih postaj, kjer imajo mlade ljudi, ki se pogosto menjajo. Koliko je tukaj diferenc! Skrajni čas bi že bil, da bi uprave tudi kaj storile za strokovno izobrazbo svojih uslužbencev, saj to bo le v korist obojim.*

S shodov. Kakor se nam poroča iz Št. Petra na Notranjskem z dne 25. oktobra, je bil tam sklican shod za železničarje; bilo je navzočih celih 17 moških in dve ženski. Govornik, neki gospod Kopač pod predsedstvom postojinskega uradnika gospoda Petriča, je govoril o vsem, samo o železničarjih ni vedel nič. — Dne 19. oktobra je v Ljubljani na socialnodemokratičnem shodu g. Zadnik zatrjeval, da železničarjem more pomagati jedino le socialna demokracija. Stara pesem!

Bogastva. Da imajo nekateri zemljani, saj veliko jih ni, tako velikanska bogastva, do 800 milijonov, v to so največ pripomogle železnice in špekulacije z njimi. Pa o tem o priliki več.

Razvedrilo.

Sličica iz naše dobe.

Češki spisal Kosmák, poslovenil A.

Ob 7. uri zvečer so sedele v redutni dvorani — glava pri glavi — prve dame celega mesta, rožice in koprive, in za njimi gospodje v plesnih oblekah. Vsi so bili nekako slavnostno nadahnjeni. Gospodje so se držali modro, gospe so se smehljale z gorečimi pogledi, a oči vseh so se obračale k vratom, od koder je imela priti luč modrosti.

Konečno je vendar udarila določena ura, katere so tako težko čakali. Zagrinjalo, ki je zakrivalo vrata, se razgrne in svetovno znani učenjak dr. V. vstopi. Po celi dvorani zavlađa pobožna tihota. Gospe so si držale kukala pred očmi, da bi bolje slišale, in čudoviti mož dr. V. je korakal, kakor da bi plesal, k odru, kateri je bil pripravljen zanj. Poklonil se je globoko in položil visoki, svitli klobuk na mizo pred se. Vsa družba je gromovito ploskala. Ko je minulo ploskanje, vzel je go-

spod dr. V. beli robec, obrisal si usta in izpregovoril z vnesenim glasom:

»Visokočastita družba!

Krasne dame, cvetje stvarstva, in častiti gospodje! Prav rad sem se odzval častnemu povabilu mnogih navzočih gospodov, da bi i v tem mestu, kakor skoro v vseh znamenitejših, javno predaval o najnovejših izumih vede in utrjeval svoje nazore o razvoju stvarstva na naši zemlji in o razmerju človekovem k drugim stvarjem. Prepričan sem, da je vaše hrepenenje po pravem znanju tako veliko, kakor vaše obilno število, zanimanje pa še večje.*

In govoril je gospod dr. V. »zanimivo in jedrnato« (kakor so poročali časopisi) o čudoviti, stvarilni moči prirode, ki ustvari sama iz sebe vse, kar raste in se giblje. Govoril je o čudoviti harmoniji v stvarstvu, dokazoval, kako se je razvilo jedno iz družega, iz živalice najnižje vrste vedno bolj popolna žival, dokler ni dospela do opice, iz katere se je razvil najpopolnejši stvor — kraljevi človek. Svoj nauk je dokazoval različno, i s tem, da so baje nekje v Afriki še dandanes ljudje, ki žive na drevesih kakor opice in imajo repe. Dalje je slavil govornik imenitnost človekovo, nad katerim ni nobenega gospodovalca. Človek je popolna, razvita zver, Bog izmišljotina.

Ko je nehal gospod doktor, zaploskali so najomikanejši v pohvalo, drugi gospodje in gospe so jih pa prav po opičje posnemali, dajajoč čast in slavo najmodrejši opici, doktorju V-u., in se razšli kot prav zadovoljne opice.

»Ah, to je bil divni večer!« vzdihne gospodična Hermina, »sedaj vsaj vem, kaj da sem!«

»Da, da,« odgovori ji neki profesor filozofije, »potakem predavanji se zave človek, da ni sluga kakega visjega bitja, da je sam najvišji, da mu ni treba nikomur dajati računa razven lastnemu razumu, in da se mu ni treba nikomur pokoravati razven krasoti!«

Gospod profesor se je poklonil gospodični in se uljudno nasmehnil.

Družba se je porazgubila na vrt, kjer je igrala godba. Naročil si je vsak, kar se mu je ljubilo; povečerjali so in poslušali divne zvoke godbe. Po vrtu so razlivale svetilnice jasno svitlobo, mej njimi so stala tiho zelena drevesa, in nad temi je ležala črna tema. Le onemu, ki je gledal delj časa v to dozdevno temo, zabliskale so se iz nje mironosne, večne zvezde.

Tako zažari človeku, ki premišluje resnice svete vere, katerim se mnogi ljudje posmehujejo kakor temnim nesmislom, solnce pravega spoznanja in sladke utehe.

Družba, katero sem popisal, se pa ni brigala ni za vero ni za večne zvezde. Zadostovale so jim plinove svetilnice in nauki gospoda dr. V. Bili so veseli in popivali do pozne ure.

Drobtine.

Socialistični shod. Pismo prijateljici Špeli. Draga Špela! Da ne boš mislila, da me že ni več med živimi,

in, ker se bojim, da bi kak »usmiljeni« soc demokrat v ta namen ne plačal za spomin pri sv. mašah (o joj!), Te zopet jedenkrat pozdravim in omenim nekaterih stvari, ki se tičejo mojih največjih »prijateljev«. V torek 19. t. m. so imeli potomci »stare gorile« ljudski shod v Ljubljani, kamor je tudi »Kati« z velikim »cekarjem« in »parazolom« smuknila. Sedela sem »v kotu, da nisem bila nobenemu na potu« v senci svojega »parazola«. Oči in ušesa sem napenjala, da je bilo groza; reči smem, da nisem ničesar preslišala, ali prezrla, važnejše stvari sem pa — seveda — vse lepo v svoj »cekar« pobasala, iz katerega sedaj Tebi nekaj izložim. Torej poslušaj! Najprvo Ti povem, da je prišel tudi neki duhovnik na shod, kateri je takoj obrnil pozornost nase vseh »opičarjev«. S pomočjo »parazola« sem lahko natančno opazovala, kako so se mu rogali in kako je vsak že pri vstopu — menda že zunaj opozorjen — naravnost njega pogledal in svoja umazana usta v zaničljiv smeh skrivil. Ob četrtna devet — mesto ob polu osmih je otvoril neki Zadnik, ki ima silno »brezmadežna« usta, shod, ter dal besedo dunajskemu »solde-lovitelju« Bretschneiderju. Pa možicelj je v poldrugo uro trajajočem govoru kvasil in gnetel stvari, katere se na vsakem soc. demokratičnem shodu meljejo, na katere se jim je že več kot stokrat odgovorilo in jih jaz že zdavnaj na pamet znam. Ker vem, da je tudi Tebi že vse to znano, Te ne bom s tem v potrpežljivosti skušala, marveč kar na kratko Ti omenim vsebino tega »znamenitega« govora. Jezil se je možiček, da je vlada železničarsko soc. demokratično društvo kar čez noč in brez vzroka (?) razpustila. Mahal je z veliko gorjačo po ministerskem predsedniku in čudno se mi je zdelo, da se tudi vladnega zastopnika ni z njo dotaknil. Je morala biti že še prekratka! Junaki njegovega govora so bili pa — kakor vselej ob taci prilikah — »klerikalci«. Pokazal je ta »blagi« osrečevalec delavstva, kako poslanci desnice Badeniju poklone delajo, in rekel, da le vlado prosijo, naj ona kaj stori za ljudstvo, sami pa le kimajo; posebno pa dunajskega župana »lepega Karolani« mogel dovolj črno naslikati. Pravil je tudi, kako gre vlada kršč. socialistom na roko, da jim vse dovoli (!), med tem ko soc. demokratom vedno zapreke dela (?). Zlasti je pa železničarje — ki niso število »mlečnikov« presegli — potrjeval v stanovitnosti na strani soc. demokratičnih slepiteljev, ki so — po njegovih besedah — edini zmožni njih stanje zboljšati (?), med tem ko kršč. socialisti niti samostojnih mislij nimajo (!) in so le neko mamilo (a?). Vidiš, ljuba Špela, da vse to čevkanje ni bilo vredno, da smo tako dolgo dim požirali in se v vročini kuhali! Nato je povzel besedo g. Zadnik. Kaj pa je to človeče povedalo? Nič, staro pesem je pelo! Le toliko bodi — resnici na ljubo povedano — da je bil ta še veliko bolj umazanih ust kot prvi. Vozil je kar z veliko »šajtergo« blato, ki ga je najbrž pri sodrugih nagraabil ter ga pred kršč. socialiste, škofe in duhovnike zvrčal. Eminentno važno je pa to, da se tudi mežnarjev in (jojmeni) tercijalk ni mogel ogniti. Pa, revše se je tolikrat vrezalo, kolikorkrat je zinilo.

Posebno globoko se je pa vrezal, ko je rekel, da imajo »klerikalci« vso moč v svojih rokah, posebno pa še menda škofje. Jaz bi g. Zadniku svetovala, če mu je kaj do resnice, naj se o stvari, o kateri misli govoriti, preje pouči, da ne bo tako gorostasnih neumnostij svojim »vernim« razlagal. Ali Zadnik res ne vé, da škofje niti s svojim posestvom ne smejo po svoje ravnati, da niti v najboljše namene ne smejo brez posebnega dovoljenja od tega nič dati, in da so od vsega le nekaki oskrbniki? Ali ne vé, da vsi škofje — ali bolje — vsa cerkev še toliko oblasti nima, da bi smela prosto ljudi v svoje naročje vsprejemati (n. pr. jud od 7. do 14. leta ne sme krščen biti in to tudi z dovoljenjem starišev ne!?) Torej, če je cerkev v strogo verskih stvareh tako vezana, kaj šele v necerkvenih? Jaz bi želela, da me v tej stvari prihodnja »lešerba« razsvetli. — Sedaj pa, draga Špela, Ti moram še povedati, zakaj sem zgoraj rekla, da ima ta fanatična dušica (Zadnik) »brezmadežna« usta. Ne veš, kaj mu je na misel prišlo! Ko je »organizoval« svoje divje ovčice, je tudi velezaslužnega, od vseh, ki so sposobni dobro od slabega ločiti, spoštovanega g. dr. Kreka obdelaval, da je bilo kaj. V znak, na koga misli, se je poslužil besed: »Poslanec pete kurije za Kranjsko«, imenovati ga pa ni hotel, ker je njegovo ime, kakor je rekel, prepôdlo (!!!) in je v nevarnosti, da svoja »častitjiva« usta z njim umaže. Veš, Špela, jaz pa mislim, da bi smelo to revše ponosno biti, ko bi imelo le milijonski del dr. Krekovega značaja in močatosti. Najzadnje se je pa »komedija« začela. Govornik je obračal svoje oči na zgoraj omenjenega duhovnika, kot bi ga božjast vila. Izžival ga je na vse mogoče načine, da bi ga na govorniški oder spravil. Gospod pa je bil previden, ker se ni odzval hruvskemu povabilu, kajti soc. demokratom resnico dokazovati, bi se reklo vodo v morje nositi; prav je pa tudi zato storil, da je molčal, ker se nikoli ne sliši, da bi se zdravnik na Studencu kdaj z norci kregal! No, saj bi mu tako ne pustili govoriti, ker ga še tako, ko je molčal, niso v miru pustili. Skakali so prav kakor škratje okrog njega, se mu v obraz smejali in mu žugali; le oči naj bi mu še zavezali, in jaz bi mislila, da sem na Pilatovem dvorišču. Tako zna »olikana« soc. dem. banda prepričanje svojega nasprotnika zaničevati. Sram jih bodi! Ko je omenjeni gospod nevstrašeno roko dvignil proti neki resoluciji, začelo se je šele pravo divjanje. Prepričanje vsakega, četudi nasprotnika, pravijo, nam je »sveto«, toda to je laž! Posebno sem pa občudovala starce s sivimi glavami, kako so divjali; ne bo dolgo, ko bodo duhovnika potrebovali, pa ga sedaj zaničujejo! Vedi, Špela, da sem dovolj močna, lopnila bi s »parazolom« po teh divjaških buticah, da bi me en čas pomnili, druge bi pa kar v »cekar« pospravila ter jih v menažerijo poslala, da bi se tam od zveri olike učili. Ko se mi je pa že vse preneumno zdelo, sem pa zaprla svoj »parazol« ter jo proti domu mahnila. Sedaj pa, ljuba Špela, pošljem Tebi svoj »cekar«, da tudi Ti vanj zložiš, če kaj novega veš; če pa tudi »parazol« kaj potrebuješ, pa kar naroči; rada Ti ga posodim. Te pozdravlja Tvoja — Katra.

Ljudski shod v Dobropoljah dne 12. sept. t. l.*)
 — Dopoldne je bilo slovesno blagoslovljenje zastave bralnega društva, popoldne pa — v kljub slabemu vremenu — ljudski shod. Predsednik g. župnik; govoril je najprej poslanec g. Pakiž o delovanju dež. zbora, stavil je tudi resolucije, ki so se vse sprejele. Zborovalci so izražali želje: direktne tajne volitve, podpore o času povodnji, da bi se pitna voda napeljevala, poldnevni šolski poduk, splošno deželno zavarovalnico. G. poslanec je obljubil, da bo na to deloval. Rojaki! bodite enih mislij, posebno glede na zavarovalnico. Drž. poslanec dr. Krek je poročal o državnem zboru in o njega klubih. Sedanji volilni red je krivičen, veleposestniki imajo več zastopnikov nego večina naroda.

Bralno društvo se je pred kratkim ustanovilo pri Sv. Križu pri Litiji in prosi somisljenike, ako ima kdo kake primerne knjige, da bi jih blagovolil društvu darovati. Mlado društvo potrebuje knjig, a nima denarja, da bi si jih omislilo, zatorej se obrača z najljudnejo prošnjo, da bi blagovolili naši dobrotniki kolikor morejo, nas podpirati. Odbor

Kdo dela vladi poklone? Soc. demokratiški priganjač Zadnik je na shodu dne 19. okt. trdil, da kršč. socialisti Badeniju delajo poklone. Smešno! Naj bi prišel enkrat k shodom slov. katol. del. društva! Na stotine delavcev mu bo pričalo, kako je n. pr. v Kamnigoricci 26. sept. t. l. rekel dr. Krek: »Od zgoraj ne dobimo nič, sami moramo delovati za soc. reformo!« Sicer so pa ravno soc. demokratje tisti, ki si svojo prihodnjo državo mislijo kot malika, pred katerim bodo poklone delali, on jim bo pa dajal jesti in piti!

V „Katoliškem Obzorniku“ št. 3, ki je izšel v začetku t. m., je spisal dr. Krek izvrsten članek o »Stanovanjih delavskega ljudstva«. Prihodnjič prinesemo kratko vsebino. Članek je vreden, da bi ga bralo vse, in si ga globoko vtisnilo v glavo, zlasti pa poklicani krogi.

Poročilo smo morali krajšati, ker manjka prostora. Pozdravi!

Za dom delavskih stanov!

- Veselo omizje v restavraciji pri Fantiniju 2-57 gl.
- Dobrovoljci v delavskem konsumnem društvu 2-87 gl.
- G. Jos. Mentoni, kolarski mojster v Ljubljani, 1 gl.
- Bog plačaj! Somisljeniki, spominjajte se prekornega in prepotrebne doma!

Službo organista

išče dobro izvežban organist. Tudi je pripravljen sprejeti službo v kaki manji duhovnji, kjer bi zaradi pčle plače ne mogel organist shajati. Zna igrati in učiti tudi drugo godbo. — Ponudbe naj se pošljejo urednistvu tega lista. 3-1

Fr. Breskvar
 knjigovez Pred škofijo št. 6

se priporoča obilnemu naročevanju. Vzlasti ima v zalogi mnogo trpežnih, lepih platnic za knjige družbe sv. Mohorja. Izdeluje vsakoršne, tudi najfinejše platnice. Prevezava misale. Priporoča platnice za Pieteršnik-Wolfov slovar 1 zv. — 90 kr., z vezavo vred 1 gld. 40 kr., platnice za Dom in Svet po 70 kr., z vezavo 1 gld. 20 kr.

Josip Cvetrečnik,
 sobni slikar
 v Ljubljani, Karlovska cesta 2
 24-20
 se priporoča.

Čast domačemu obrtu!

Svoji k svojim!

Preč. duhovščini in sl. občinstvu se priporočam v izdelovanje vsakovrstne obleke po zelo nizki ceni z dobro postrežbo

Fr. Pavšner
 krojač
 Valvazorjev trg št. 4
 v Ljubljani.

Kdo pije
Kathreiner
 Kneippovo sladno kavo?
Vsak
 kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prigraniti.

Prihodnja številka Glasnika izide 11. novembra.